

“Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja juhaiért.” (Jn 10,11)

A Don Bosco születésének kétszázadik évfordulóját megelőző három éves felkészülés első évének középpontjában élettörténetének megismerése áll. Tanulmányoznunk kell, és életének eseményein keresztül kell megismernünk Őt, mint nevelőt és lelkipásztort, mint alapítót, vezetőt és törvényalkotót. Olyan megismerésről van szó, amely a szeretethez és az utánpótláshoz vezet. Ez a 2012-es Strenna témája.

Nekünk, a Szalézi Család tagjainak, akiknek Don Bosco a hivatkozási alapunk, az Ő alakja olyan kell hogy legyen, mint Assisi Szent Ferenc a ferenceseknek, Loyolai Szent Ignác a jezsuitáknak, vagyis alapító, lelki tanítómester, nevelési modell és mindenekelőtt egy világméretűvé vált mozgalom elindítója, aki hatalmas erőfeszítéssel képes felhívni az Egyház és a társadalom figyelmét a fiatalok szükségleteire, körülményeikre és jövőjükre. De hogyan érhetnénk ezt el, ha nem fordulunk ahhoz a történelemhez, amely nem az örökre elveszett múlt őrzője, hanem a bennünk élő és a jelenben hozzánk szóló emlékezeté?

Don Bosco megközelítése a történelmi kutatás eszközeivel közelebb visz bennünket ahhoz, hogy jobban megértsük emberi és keresztényi nagyságát, szervezői zsenialitását, nevelői tehetségét, lelkiességét, művét, amely tökéletesen csak kora társadalomtörténetébe beágyazva érthető meg. Ugyanakkor, a történelmi körülmények megismerése során mindig is tudatában vagyunk Isten gondviselő beavatkozásának életébe. Ebben a történelmi tanulmányban nincs semmiféle apriori hivatkozás arra az érvényes és mélységesen tisztelt Don Bosco-képre, amelyet szaléziak generációi, a Segítő Szűz Mária Leányai, szalézi munkatársak és a Szalézi Család tagjai őriznek róla, arról a Don Boscóról, akit ők ismernek és szeretnek, hanem egy olyan Don Bosco-portrét kell bemutatni és újra feldolgozni, amely korszerű, a mai világhoz szóló és megújult nyelven beszél.

Don Bosco és cselekedetei ábrázolását megfontoltan kell újraalkotnunk saját kulturális környezetünkből kiindulva: a mai élet összetettségéből, a globalizációból, az apostolkodás nehézségeiből, a hivatások csökkenéséből, a megszentelt élet kérdőjeleiből. A radikális vagy korszakos változások, ahogy elődöm, don Egidio Viganó nevezte őket, arra kényszerítenek bennünket, hogy vizsgáljuk át és helyezzük más fénybe ezt a képet attól a hűségtől vezetve, amely nem merülhet ki formulák ismételtetésében és a hagyományok formális tiszteletében.

Don Bosco történelmi fontosságát művein és pedagógiájának néhány viszonylagosan eredeti elemén túl elsősorban az *“a magára hagyott” ifjúság problémája* egyetemes, teológiai és társadalmi jelentőségének gyakorlatias és szeretetteljes megközelítésében, valamint abban a képességében kell látnunk, hogy képes volt ezt a felismerését munkatársak, jótevők és csodálók széles tömegeivel megosztani.

Tegyük fel magunknak a kérdést: hú tanítványai vagyunk ma Don Boscónak? Érezzük-e mi is a feszültséget, amelyet Ő élt át az eszme és valóra válása, a gondolat és annak az Őt körülvevő társadalomban történő megvalósulása között?

Hűnek lenni Don Boscóhoz azt jelenti, hogy saját történetén és korának történelmén keresztül ismerjük meg Őt, magunkévá tesszük inspirációit, átvesszük az indítékait és döntéseit. Pedagógiáján keresztül gyűjtünk tapasztalatokat társadalmi kérdésekről, keressük a szellemi fejlődés, a gazdasági előrehaladás, az azonnali kommunikáció lehetőségeit. Hűnek lenni Don Boscóhoz azt jelenti, hogy szüntelen és erős szeretetet táplálunk magunkban a fiatalok, főleg a legszegényebbek iránt.

Ez a szeretet vezet el bennünket oda, hogy választ tudjunk adni legsürgetőbb és legmélyebből fakadó igényeikre. Akárcsak Don Bosco, úgy érezzük, hogy súlyos helyzeteik megérintenek bennünket: a szegénység, a gyermekmunka, a szexuális kizsákmányolás, a nevelés és a szakképzés hiánya, a beilleszkedés a munka világába, a kevés önbizalom, a félelem a jövőtől, az élet értelmének elvesztése.

Mély odaadással és érdek nélküli szeretettel, tapintatosan és tiszteletük elnyerésével próbálunk jelen lenni közöttük, hiteles választási lehetőségeket kínálva az előttük álló út, életválasztásaik, jelen- és jövőbeli boldogságuk számára; mindebben útítársaikká és avatott vezetőikké válunk.

A mai fiatalokra gondolva különösen fontos, hogy megpróbáljuk megérteni új életvezetési módjaikat. Sokan közülük már a digitális kor szülöttei, akik az új technológiákon formákon keresztül élik meg a szereplés lehetőségeit. Ezen a téren is osztozni akarunk az életükben és érdeklődésükben. Don Bosco kreatív lelkiségétől buzdítva mi, nevelők "digitális bevándorlókként" állunk mellettük, megpróbálunk segíteni nekik legyőzni a szüleikkel és a felnőttek világával szemben fennálló generációs ellentéteket.

Gondot viselünk rájuk felnőtté válásuk és érésük egész útján, nekik áldozva időnket, energiánkat és mellettük állunk a gyermekkorból a fiatal korba átvezető percekben.

Gondot viselünk rájuk amikor súlyos helyzetek, a háború, az éhség, a kilátástalanság otthonuk és családjuk elhagyására kényszeríti őket és ők egyedül néznek szembe az élettel.

Gondot viselünk rájuk amikor szorongva keresik első munkahelyüket és azért küzdenek – sokszor remény és a siker kilátása nélkül –, hogy beilleszkedjenek a társadalomba.

Gondot viselünk rájuk, amikor érzelmi világukat építik és családot alapítanak, elsősorban azzal, hogy kísérőik vagyunk a jegyesség útján és házasságuk első éveiben (Vö. 26. EK 98, 99, 104).

Különösen szívünkön viseljük, hogy betöltsük a szívüket uraló ürességet azáltal, hogy segítünk nekik az élet értelmének keresésében és a növekedés útját kínáljuk nekik az Úrjézus megismerésében és barátságában, az élő Egyház megtapasztalásában, és annak a konkrét feladatnak a megoldásában, hogy életüket hivatásként éljék meg.

Don Bosco történetéből kiindulva a 2012-es Strenna fő pontjai és feladatai a következők:

1. *A lelkipásztori szeretet* Don Bosco egész életének jellemzője és ez megszámlálhatatlan műveinek szíve-lelke is. Azt mondhatjuk, hogy ez az összegző történelmi látószög, amelyből az ő egész életét olvasnunk kell. A Jó Pásztor ismeri a juhait és nevükön szólítja őket; forrásvízzel itatja és zöldellő legelőkön legelteti őket; ajtóvá válik, amelyen keresztül a juhok az akolba lépnek; életét adja, hogy juhait bőségben éljenek. Don Bosco karizmájának legnagyobb ereje az

a szeretet, amelyet egyenesen az Úrjézusból merít azzal, hogy utánozza Őt és Benne marad. Ennek a szeretetnek a tartalma a "mindent odaadás". Ebből ered apostoli fogadalma: "Megígértem Istennek, hogy életem utolsó leheletéig az én szegény fiataljaimé lesz". Ez a mi védjegyünk és hitelességünk biztosítéka a fiatalok mellett!

2. Ismerjük Don Bosco életében a rengeteg *fáradozást, lemondást, megvonást, szenvedést*, a rengeteg meghozott áldozatot. A Jó Pásztor életét adja juhaiért. A fiatalok szükségletein és igényein keresztül Isten a Szalézi Család minden tagjához azzal a kéréssel fordul, hogy áldozzák fel önmagukat a fiatalokért. Küldetésünket élni tehát nem felszínes aktivizmust jelent, hanem sokkal inkább azt, hogy szívünket a Jó Pásztor szívévé alakítjuk, aki nem akarja, hogy akár egyetlen juha is odavesszen. Mélységesen emberi és mélységesen spirituális küldetés ez. És az aszkézis útja: nem létezhet buzdító jelenlét a fiatalok között önmegtagadás és áldozat nélkül. Elveszíteni valamit, vagyis inkább mindent elveszíteni fiataljaink életének gazdagításáért: ez odaadásunk és elköteleződésünk alapja.

1. A Szalézi Társaság alapításáról szóló jegyzőkönyvből, de leginkább Don Bosco számos művének történelmi fejlődéséből megismerhetjük a *Szalézi Család céljait*, amelyek lépésről lépésre rajzolódtak ki. Mi arra vagyunk hivatva, hogy a fiatalok apostolai legyünk az egyszerű nép között, a legszegényebb és missziós területeken. Elköteleződésünk ma erősebb, mint valaha az iránt, hogy megértsük és kritikusan alkalmazzuk a média-kultúrát, felhasználjuk a tömegkommunikációs eszközöket, főleg az új technológiákat, mint a fiatalokhoz való közel kerülés és elkísérésük csatornáinak lehetséges megsokszorozóit. Mialatt közöttük vagyunk nevelőként, első munkatársainkká tesszük őket, éppen úgy, ahogy Atyánk tette, felelősséget ruházunk rájuk, segítünk nekik kezdeményezéseik kibontakoztatásában, képessé tesszük őket rá, hogy kortársaik apostolai legyenek. Ezen a módon tárhatjuk egyre nagyobbra Don Bosco hatalmas szívét, aki az egész világon szerette volna elérni és szolgálni a fiatalokat.

2. Kitűnő javaslataink nem maradhatnak üres nyilatkozatok. Miként Don Boscót egykor, Isten ma a fiatalokban vár minket! Ezért kell találkozni és velük lenni azokon a helyeken, azokban a helyzetekben és határokon, ahol ők ránk várnak; ezért kell elébük menni, mindig megtenni az első lépést és együtt menni velük az úton. Vigasztaló látni, ahogy a Szalézi Család az egész világon egyre szélesebbre tárja kapuit a legszegényebb fiatalok – utcagyerekek, kitalált, gyermekmunkások, gyermekkatonák, szakmunkástanulók, elhagyott árvák, kizsákmányolt gyermekek – előtt; a szerető szív azonban mindig kérdez is. Don Bosco ma is, vagy ma talán inkább, mint valaha, feltesz kérdéseket. Amikor megismerkedünk a történetével, ki kell hallanunk belőle *Don Bosco hozzánk intézett kérdéseit*. Mit tehetnénk még a szegény fiatalokért? Melyek az új határok a régióban, ahol dolgozunk, a vidéken, ahol élünk? Van-e fülünk meghallani a mai fiatalok kiáltását? A már felsorolt nehézségeken túl, milyen más akadályok nehezítik még a mai fiatalok útját? Melyek azok az új határok, ahol feladatokat kell vállalnunk? Gondoljunk a család helyzetére, a sürgető nevelési problémákra, az érzelmi és szexuális nevelésben uralkodó tájékozatlanságra, a társadalmi és politikai elköteleződés hiányára, az egyén életének a személyes szférába történő visszazorulására, a spirituális gyengeségre, a fiatalok boldogtalanságára. Halljuk meg a fiatalok kiáltását és adjunk válaszokat legmélyebb és legsürgetőbb igényeikre, legyenek azok akár gyakorlatiak, akár lelkiek.

3. Élettörténetéből megismerhetjük azokat a válaszokat, melyeket Don Bosco adott a fiatalok igényeire. Így jobban át tudjuk tekinteni, melyek azok a feleletek, amelyeket már

átültettünk a gyakorlatba és melyek azok, amelyeket még meg kell valósítanunk.

Természetesen nincs hiány nehézségekben. Szembe kell nézni a "farkasokkal", akik fel akarják falni a nyáját: a közömbösség, az etikai relativizmus, a dolgok és tapasztalatok értékét romboló fogyasztói szemlélet, a hamis ideológiák. Isten hív bennünket, Don Bosco pedig bátorít, hogy Jó Pásztorok legyünk, a Jó Pásztor hasonlatosságára, hogy a fiatalok találhassanak még Atyákat, Anyákat, Barátokat; találhassanak még Életet. Mi több: találhassák meg az Igaz Életet, a Jézus által bőségben kínált életet!

1. *A Szalézi Szent Ferenc Oratórium Emlékiratai*, melyet Don Bosco IX. Piusz pápa kifejezett kérésére írt meg, elengedhetetlen hivatkozási pontja Don Bosco lelki és lelkipásztori útja megismerésének. Megírásának célja az volt, hogy mi jobban megismerhessük Don Bosco hivatásának és művének csodálatos kezdeteit, de legfőképpen, hogy Don Bosco indítékait és választásait magunkévá téve, mi valamennyien, személy szerint és a Szalézi Család csoportjai, megtehessek ugyanazt a lelki és apostoli utat. Ezért is nevezik úgy, hogy a "jövő emlékiratai". Ezért ebben az évben tekintsük feladatunknak, hogy megismerjük ezt a szöveget, közöljük tartalmát, terjesszük, adjuk mindenekeelőtt a fiatalok kezébe: az ő hivatásuk megválasztásánál is sugalmazó könyvvé válik.

Don Pascual Chávez Villanueva SDB

szalézi rendfőnök